

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา ดังนั้น จึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ หน้าที่ และงานของครู เป็นสำคัญ โดยได้รวบรวมข้อคิดเห็นและผลงานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของครูด้านความรู้ ด้านทักษะในการสอน ด้านทัศนคติของครู ด้านหน้าที่และงานของครู เพื่อจะเป็นแนวทางในการวิจัย

ก. ด้านความรู้

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพทางด้านวิชาการที่ครูจำเป็นจะต้องมี คือ ครูต้องมีความสามารถในวิชาพื้นฐานและวิชาเฉพาะ และควรแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์¹ รักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ² นอกจากนี้ ครูต้องมีความรอบรู้ในด้านการศึกษาคือ

1. รู้ในวิชาที่ตนสอนอย่างถ่องแท้ โดยการอ่านและศึกษาหาความรู้ในวิชาของตน และวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่ตนสอน
2. ใช้ภาษาได้ถูกต้อง ตลอดจนรู้และเข้าใจคำศัพท์ใหม่ ๆ³

---

¹ นิสิตปริญญาโท, สาขาวิชานิเทศการ ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ปีการศึกษา 2518, รายงานการสัมมนาวิชาสัมมนาการนิเทศการ ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร, แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 25.

² คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, การปฏิรูปการศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 142.

³ โสภณ วีรชัย, "บุคลิกลักษณะของครูที่มีประสิทธิภาพ," ศูนย์ศึกษา, 8 (สิงหาคม, 2504), 31.

สุภาพ วาดเขียน⁴ ได้เสนอแนวทางสำหรับครูใหม่พึงยึดถือและปฏิบัติในด้าน
ความรู้ ดังนี้

1. ผู้สอนต้องมีพื้นฐานความรู้ในด้านวิชาการหรือมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่จะสอนเป็น
อย่างดี

2. เข้าใจพื้นฐานความสามารถ สติปัญญา และความต้องการของผู้ที่จะรับการสอน

3. พยายามทำตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ คือ ขวนขวายหาความรู้และวิธีการสอน
แปลก ๆ ใหม่ ๆ สังเกตและบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้น แม้แต่พฤติกรรมของนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน

นอกจากนี้ แนวคิดเพิ่มเติมจากที่ได้กล่าวมาแล้วคือ ครูควรรู้พัฒนาการและพฤติกรรม
ของเด็ก วัฒนธรรมของท้องถิ่น ภูมิปัญญา และการปฏิบัติในเรื่องการศึกษาและการสอน⁵
เป็นผู้มีความรอบรู้ มีทักษะและความรู้เฉพาะในการที่จะประกอบอาชีพ⁶ และหลักเกณฑ์ที่
แสดงถึงพื้นฐานความสามารถของครูคือ หลักเกณฑ์ในเรื่องความรู้⁷ ยีน โทมัส⁸ (Jean
Thomas) ได้กล่าวถึงบทบาททางด้านความรู้ของครูว่า ครูจำต้องติดตามความก้าวหน้า

⁴สุภาพ วาดเขียน, "ทำอย่างไรครูใหม่จึงจะสอนได้ดี," ศูนย์ศึกษา,
12 (มีนาคม, 2508), 5.

⁵น. ณ. ช. (นามแฝง), "อานิสงษ์ของการเป็นครู," วิทยจารย์,
64 (พฤษภาคม, 2508), 193 - 201.

⁶สุภรณ์ ศรีพหล, "การผลิตครูชั้นอาชีพ," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ,
7 (กันยายน, 2515), 12.

⁷ธีระ สุมิตร, "การเตรียมครูโดยถือพื้นฐานความสามารถ," การฝึกหัดครู
ปัญหาและโอกาส (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักพิมพ์ธรรมกิจ, 2518), หน้า 87.

⁸Jean Thomas, Teachers for the Schools of Tomorrow (สุรศักดิ์
หลาบมาลา แปล อักสำเนา), pp. 17 - 23.

หางานวิจัยและทดลองในวิชาการศึกษา จิตวิทยา สังคมวิทยา และวิชาที่ตนสอนอยู่เสมอ
ถ้าหากขาดการติดตามความก้าวหน้าเช่นนี้แล้ว จะเป็นครูที่ดีไม่ได้

ส่วนผลงานวิจัยที่กล่าวถึงลักษณะด้านความรู้ของครูส่วนใหญ่มักตรงกัน ซึ่งพอสรุป
ได้ดังนี้ ครูต้องมีความรู้ดี หมั่นศึกษาหาความรู้ ปรับปรุงวิธีสอนให้ดีขึ้น⁹ มีความรู้กว้าง
ขวาง รักความก้าวหน้า¹⁰ รู้นิเวศวิทยาการอย่างถ่องแท้ มีความสามารถในการถ่ายทอด
ความรู้และอธิบายข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้ เป็นผู้สนใจแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ
เข้าใจหลักสูตร¹¹ มีความรู้กว้างนอกเหนือจากวิชาที่ตนสอน และหาความรู้ให้ทันสมัยอยู่
เสมอ การฝึกสอนและการเรียนวิธีสอนก่อนออกเป็นครูมีความจำเป็นมาก¹² รวมทั้งจะ
ต้องมีวิธีการสอนที่ดี จัดกิจกรรมดี ใช้อุปกรณ์การสอน และรู้จักค้นคว้าหาความรู้จากแหล่ง
วิทยาการต่าง ๆ¹³

จะเห็นได้ว่า ความรู้เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับครู และครูจำเป็นต้องมีทั้งความรู้
วิชาพื้นฐาน และความรู้วิชาเฉพาะ รู้นในเรื่องที่จะสอนอย่างดี รวมทั้งต้องศึกษาค้นคว้าหา

⁹พรพิมล เพ็งศรีทอง, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์"
(ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515).

¹⁰บุญสนอง ไกรเนตร, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการ
ระหว่างผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครูและวิชาชีพพยาบาล" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัย
วิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515).

¹¹พัชนี สาริกบุตร, "การสำรวจคุณสมบัติของอาจารย์ในอุดมคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ชั้นสูงสุด" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509).

¹²วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, เรื่องเติม, หน้า 76.

¹³V.B. Morrison, "The Relationship of Student Teacher Performance and Pupil Performance to Supervisory and Pupil Merit Rating,"
Dissertation Abstracts, 23 - 1 (1962), pp. 158 - 159.

ความรู้เพิ่มเติมให้กว้างขวางและทันสมัยอยู่เสมอ

ข. ด้านทักษะในการสอน

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทักษะในการสอนของครูมีจำนวนมาก เช่น สุรางค์ จันทน์เอม¹⁴ สาโรช บัวศรี¹⁵ และโสภณ วีรชัย¹⁶ ได้กล่าวถึงทักษะในการสอนของครู ทั้งนี้คือ ครูควรใช้วิธีสอนหลายวิธี ใ้หลากหลาย ๆ ในการสอน ทบทวนความรู้ของนักเรียนก่อนสอน ตรงเวลาในการสอน ไม่ใช้อารมณ์ส่วนตัวในห้องเรียน ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง รู้จักใช้อุปกรณ์การสอน ให้การบ้านสม่ำเสมอพอเหมาะกับนักเรียน วิธีออกข้อสอบ ครูต้องวางแผนสำหรับการสอนอย่างละเอียดถี่ถ้วน ใช้แบบทดสอบชนิดต่าง ๆ เพื่อวัดผล การเรียนและวิเคราะห์แก้ไข ทำบรรยากาศในชั้นให้เหมาะสมที่จะเกิดการ เรียนรู้ มีความกระตือรือร้น สนใจ และตื่นตัวอยู่เสมอ ถ่ายทอดและอธิบายข้อเท็จจริงได้อย่างกระจ่างแจ้ง กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และสอนให้นักเรียนรู้จักคิดอยู่เสมอ

แนวคิดที่กล่าวเพิ่มเติมจากที่กล่าวมาแล้วคือ รู้จักหาแบบฝึกหัดให้นักเรียน เรียนรู้มากขึ้น มีวิธีสอนที่ทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ปกครองชั้นดีตามวิธีประชาธิปไตย ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน¹⁷ ปรับปรุงเนื้อหาวิชาและทฤษฎีการสอนให้ทันสมัย รู้จักเลือกใช้เทคนิคการสอนที่ได้ผล เปิด

¹⁴สุรางค์ จันทน์เอม, "ข้อเสนอแนะการปรับปรุงตัวครูและการสอน," ปิตุภูมิ, 8 (มีนาคม, 2509), 15.

¹⁵วราวิทย์ วสันตรากร, ข้อเสนอแนะบางประการสำหรับครูที่ดี (พระนคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2517), หน้า 39 - 42.

¹⁶โสภณ วีรชัย, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

¹⁷น. ณ. ช. (นามแฝง), เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

โอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้แนวคิดโดยใช้วิธีค้นพบ¹⁸ นอกจากนั้นคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาได้กล่าวถึงบทบาทที่พึงประสงค์ของครู ดังนี้

บทบาทของครูในการสอนจะเปลี่ยนแปลงไปจากการเป็นผู้ออก ผู้แสดงนำเสียทุกกรณีในการเรียนมาเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม สนับสนุนให้นักเรียนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ เป็นผู้ช่วยและแนะนำให้นักเรียนมีหลักการวิธีที่จะศึกษาคนควาและเลือกทางของตนเองได้โดยไม่มีการบังคับให้เชื่อตามครู เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ความคิดอิสระอย่างมีเหตุผล¹⁹

ผลงานวิจัยเกี่ยวกับทักษะในการสอนของครู พอสรุปได้ดังนี้ ครูส่วนมากชอบส่งเสริมในค่านิยมสนใจ และความถนัดของนักเรียน ชอบให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน สนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ให้คำแนะนำในด้านการศึกษาแก่นักเรียน²⁰ สามารถถ่ายทอดความรู้และอธิบายข้อเท็จจริงได้อย่างชัดเจนที่ผู้รู้ เนื้อหาวิชาที่สอน สนใจหาความรู้ใหม่ ๆ มาให้นักเรียนทราบเสมอ มีอุปกรณ์การสอน ฉลาดหลักแหลมสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้²¹ สอนให้เด็กเข้าใจและสนใจโดยใช้อุปกรณ์

002787

¹⁸"Sub - Regional Workshop on Teacher Education," Integration & Modernization of Teacher Education Curriculum (November, 1971), p. 4. (Seminar Paper).

¹⁹คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, เรื่องเดิม, หน้า 143.

²⁰พัฒนา คุณานแสน, "การสำรวจคุณลักษณะของครูโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดพระนคร" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513).

²¹นรา วงษ์ศิริ, "ลักษณะของครูพยาบาลที่ตีในความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ปี 2517" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518).

การสอนบ่อย ๆ สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล²² เตรียมการสอนอย่างดี มีการยืดหยุ่นการสอนถ้าไม่เป็นไปตามแผน ใช้อุปกรณ์การสอนกระตุ้นให้นักเรียนสนใจการเรียน ซึ่งแนวทางในการเรียน มีการสาธิต การอธิบาย และให้คำชี้แจง²³

ผลการศึกษาที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่า ครูควรรู้จักวิธีสอนหลาย ๆ แบบ รู้จักดัดแปลงวิธีสอนให้เหมาะกับเด็ก รู้จักเลือกใช้อุปกรณ์การสอน สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้นักเรียนรู้จักคิด ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ครูจำเป็นต้องฝึกฝนและสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ค. ด้านทัศนคติของครู

สำหรับด้านทัศนคติของครู ได้มีผู้ศึกษาและให้แนวคิดไว้เป็นจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่มักจะตรงกัน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ ครูควรมีน้ำใจเสียสละ เห็นแก่ความก้าวหน้าของเด็กจริง ๆ มีน้ำใจหนักแน่นอดทน มีเมตตาปรานีต่อเด็กให้มากเป็นพิเศษ และไม่มีอคติ เป็นคนมีระเบียบแบบแผน ทำตามหลักศีลธรรมประเพณีอันดีงาม เห็นคุณค่าทางใจมากกว่าวัตถุ²⁴ แนวคิดเพิ่มเติมจากที่กล่าวมาแล้วคือ ครูต้องพึงพอใจในการสอน มีบุคลิกลักษณะที่ดี คือ มีอารมณ์ที่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม เป็นกันเองกับเด็ก มีความเชื่อมั่นใน-

²²วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ (พระนคร : 2518), หน้า 36 - 37.

²³David G. Ryans and Others, Characteristics of Teachers (Washington D.C.: American Council on Education, 1970), p.82.

²⁴ภิกขุ ปัญญานันทมุนี, "อุดมคติของครู," ศรีนครินทร์สาร, (ตุลาคม, 2517- มกราคม, 2518). 77.

ตนเอง แต่งกายดี มีอารมณ์ขัน²⁵ เอาใจใส่ดูแลเด็กให้ได้รับความอบอุ่นใจอยู่เสมอ มี
 วิจารณ์ญาณดี สามารถเข้าใจต่อเหตุการณ์ได้ กล่าวในการทัศนใจ มีความจริงใจต่อเด็ก
 สนใจต่อเหตุการณ์ปัจจุบันเสมอ รู้จักให้ความร่วมมือ มีความรู้สึกอันดีต่อบุคคลอื่น²⁶ โอบอ้อม
 สุภาพ สัมกับผู้อื่น วางตนดี มีอารมณ์มั่นคง ฉลาดมีไหวพริบดี รู้จักกาลเทศะ เชื่อถือได้²⁷
 อรสา กุมารี ปุกหุต²⁸ ได้กล่าวถึงครูที่เด็กต้องการ คือ

1. นักเรียนต้องการความรัก ความเอาใจใส่ และความเห็นอกเห็นใจจากครู
2. นักเรียนต้องการครูที่มีอารมณ์ดี หน้าตาเบิกบาน หรือเป็นผู้ที่มองโลกใน

แง่ดีเสมอ

3. นักเรียนต้องการครูที่มีเหตุผล
4. นักเรียนต้องการครูที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่และฐานะของตนเอง

ส่วนผลงานวิจัยที่กล่าวถึงทัศนคติของครูนั้น กรมการฝึกหัดครู²⁹ ได้ทำราย
 งานการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี ซึ่งกล่าวถึงด้านทัศนคติของครูว่า ครูควรมีระเบียบวินัย
 มีเหตุผล มีน้ำใจประชาธิปไตย สุภาพอ่อนโยน อ่อนน้อมยอมทออุปสรรคทั้งปวง สุขุมรอบ
 คอบ สามารถควบคุมอารมณ์ กล่าวเผชิญความจริง ยอมรับความจริง ปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

²⁵กนก จันทร์จรัส และคณะ, คู่มือเข้า กศ.บ. ปี 3 ทั่วประเทศ (พระนคร :
 โรงพิมพ์อักษรเสรี, 2514), หน้า 154 - 155.

²⁶ประมวล คำณิ, "บุคลิกภาพที่ดีของครู," วิทยาสาร, 10 (กันยายน, 2502),
 13 - 22.

²⁷น. ณ. ช. (นามแฝง), เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

²⁸อรสา กุมารี ปุกหุต, "ครูที่เด็กต้องการ," วิทยาสาร, 22 (พฤศจิกายน,
 2514), 17.

²⁹กรมการฝึกหัดครู, รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี (พระนคร : 2518),
 (อค์สำเนา).

รักและศรัทธาในอาชีพครู นอกจากนั้นครูควรมีความยุติธรรม อ่อนน้อม เมตตากรุณา สนใจนักเรียนสม่ำเสมอ มีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนและผู้อื่น มีความกระตือรือร้นร่าเริง แจ่มใส แดงกายเรียบร้อยและสะอาด เข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ดี³⁰ ความเป็นมิตรและเห็นอกเห็นใจ ไม่มีอคติ ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก ไม่มีผู้เกลียดชัง³¹ มีความวิตกกังวลน้อย มีการพิจารณาไตร่ตรอง มีความมั่นใจ มีลักษณะเป็นผู้นำ มีการยืดหยุ่น ใจกว้างและนำสิ่งใหม่ ๆ มาใช้³²

สรุปได้ว่า ความรักและศรัทธาในอาชีพครู ความเมตตากรุณา ความเสียสละ การเข้าใจตนเองและผู้อื่น เป็นมิตรกับคนทั่ว ๆ ไป ใจกว้างยอมรับความจริง สุภาพอ่อนน้อม สามารถควบคุมอารมณ์ แดงกายสุภาพเรียบร้อย สิ่งเหล่านี้เป็นลักษณะทางค่านิยมที่พึงประสงค์ของครู

ง. หน้าที่และงานของครู

หน้าที่และงานของครูประกอบด้วย

ก. งานธุรการของชั้น ครูควรทำ

1. บัญชีเรียกชื่อ
2. สมุดประจำชั้น
3. สมุดประจำตัวนักเรียน
4. ค. 2 ก.

³⁰บุญสนอง ไกรเนตร, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

³¹Frank W. Hart, Teachers and Teaching (New York: The Macmillan Company, 1934), p. 131.

³²Barbara C. Stevens, "A Study of Inservice Teacher Characteristics," Dissertation Abstracts, 1:35 (July, 1974), p. 313-A.

ข. งานปกครองชั้น การปกครองชั้นให้ดี ครูควร

1. รักเด็กด้วยใจจริง

2. เข้าใจเด็กของคนเป็นอย่างดี

3. การอบรมสั่งสอน ควรพูดและทำอยู่ตลอดเวลาสอดคล้องไปในการสอน

ค. งานจัดห้องเรียน ควรให้มี

1. บรรยากาศทางค่านุภาพ และความสะอาดสบายทางกาย จัดห้องเรียนให้เด็กสบายในเรื่องนั่งเรียน

2. บรรยากาศทางด้านวิชาการ เช่น การคิดรูปภาพ ป้ายนิเทศ

3. บรรยากาศทางด้านอารมณ์ เช่น จัดห้องน่ายุ มีการประดับตกแต่ง³³ สิวโรช บัวศรี³⁴ สนั่น สุมิตร³⁵ พะนอม แก้วกำเนิด³⁶ และนิพนธ์ ศุขปริศา³⁷ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคนที่มีอาชีพเป็นครูหรือผู้ที่เป็นครูอย่างแท้จริงว่า ครูต้องมีหน้าที่สอนสามารถอบรมแนะแนว สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถสร้างสัมพันธภาพอันดี ร่วมมือกับชุมชนเป็นอย่างดี และอบรมระเบียบวินัยของนักเรียนอย่างเข้มงวดกวดขัน และครูยังมีหน้าที่ต่อสังคม เช่น ช่วยเป็นที่ปรึกษาสำหรับชุมชน สร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้นปกครองและประชาชน ชักชวนให้คนในชุมชนรู้จักใช้เวลาว่าง

³³ อาคม จันทร์สุนทร, "งานของเรา ครูประจำชั้น," มิตรครู, (กันยายน, 2516), 15.

³⁴ วรวิทย์ วสันเสวกร, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

³⁵ สนั่น สุมิตร, "ครูที่รัก," มิตรครู, (ธันวาคม, 2511), 4.

³⁶ พะนอม แก้วกำเนิด, "ทูเซอร์วิทเลิฟ," วารสารวิสามัญศึกษา, 9 (มกราคม, 2515), 18.

³⁷ นิพนธ์ ศุขปริศา, เทคโนโลยีการศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์สุนทรกิจการพิมพ์, 2517), หน้า 21.

ให้เป็นประโยชน์ หน้าที่ปรับปรุงตนเอง เช่น เลือกและใช้วัสดุอุปกรณ์และเทคนิคใหม่ ประสิทธิภาพ ใช้การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการสอนและการเรียน และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร³⁸

จากผลการศึกษาเท่าที่รวบรวมมาแล้ว พอจะสรุปคุณลักษณะหน้าที่และงานของครูได้ดังนี้

1. ครูต้องมีความรู้วิชาพื้นฐานหรือความรู้วิชาสามัญอย่างถ่องแท้ในวิชาที่สอนและต้องพยายามปรับปรุงตนเอง โดยการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้เป็นผู้มีความรู้กว้างขวางทันต่อเหตุการณ์เสมอ
2. ต้องมีความรู้วิชาชีพ หรือความรู้วิชาครู เช่น รู้กลวิธีสอน รู้จิตวิทยาในการสอน รู้จักเลือกและใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสม รู้จักนำเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ๆ เข้ามาใช้
3. ต้องมีทักษะในการสอน คือรู้จักใช้วิธีสอนได้หลายวิธี ถ่ายทอดและอธิบายข้อเท็จจริงได้อย่างชัดเจน สอนให้นักเรียนรู้จักค้นคว้า เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ความคิดอิสระอย่างมีเหตุผล รู้จักวิธีวัดผลและประเมินผล ฉลาดหลักแหลมและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
4. ทักษะของครู ควรรักและศรัทธาในอาชีพครู มีความเมตตากรุณาแก่เด็กและมีความจริงใจ ออกทนและเสียสละ รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น มีอารมณ์มั่นคง มีระเบียบ เข้าใจตนเองและผู้อื่น เป็นมิตรกับคนทั่วไป แกร่งกายสุขภาพแข็งแรง
5. หน้าที่และงานของครู ครูต้องทำงานธุรการของชั้น งานปกครองชั้น งานจัดห้องเรียน อบรมความประพฤติและแนะนำนักเรียน และมีหน้าที่ต่อชุมชน

³⁸"Sub-Regional Workshop on Teacher Education," Ibid., p. 5.